

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XII. — Izdan in razposlan dne 5. februarja 1910.

Vsebina: Št. 28. Ukaz v izvršitev zakona z dne 21. julija 1908. I. o prispevku za vzdrževanje svojcev tistih, ki so odrinili na orožno (službeno) vajo, oziroma na vojaško izučbo.

28.

Ukaz ministrstva za deželno bran v porazumu z ostalimi udeleženiimi osrednjimi oblastvi z dne 3. februarja 1910. I.

v izvršitev zakona z dne 21. julija 1908. I. (drž. zak. št. 141) o prispevku za vzdrževanje svojcev tistih, ki so odrinili na orožno (službeno) vajo, oziroma na vojaško izučbo.

K § 1.

1. V § 1, prvi odstavek zakona so popolnoma naštetih povodi za prisodbo prispevka za vzdrževanje; vojaška službovanja, ki ne spadajo pod pojem orožne (službene) vaje ali vojaške izučbe, torej ne morejo osnovati pravice po zakonu tudi tedaj ne, ako mora zaradi tega službovanja odpasti ena orožna vaja ali več.

Pri tistih, ki so odrinili na vojaško izučbo, mora biti zlasti tudi izpolnjen pogoj, da so bili namenjeni za nadomestno reservo na podstavi § 34 vojnega zakona, ker so rodbinski očetje; drugače ni pravice do prispevka za vzdrževanje tudi tedaj ne, ako ga je prisoditi za orožno vajo, ki se vrši tik po vojaški izučbi.

2. O kategorijah neaktivnega moštva daje § 1 vojnih predpisov, III. del, pojasnilo; za uporabo tega

zakona ni nobene razlike, ali pripada dotičnik, ki je odrinil v vojaško službovanje, c. in kr. vojski ali c. kr. deželni brambi.

3. Pozvanec mora biti avstrijski državljan, oziroma potrjen v vojake za račun kake občine v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel (§ 18:3 vojnih predpisov, I. del); če so svojci drugi državljani, pa to ni nobena ovira za prisodbo prispevka za vzdrževanje, za sedaj izvzemši italijansko ali švicarsko državljanstvo, ker ti državi ne gojita vzajemnosti v zmislu § 1, zadnji odstavek zakona.

4. Ako so taki uslužbenci ali pomožni uslužbenci tuzemskih železniških uprav, ki imajo avstrijsko državljanstvo in spadajo po organizaciji k avstrijskemu omrežju dotične železniške uprave, iz službenih ozirov prisiljeni bivati v inozemstvu, se smatra, da stanujejo njihovi svojci, ki živé iz tega povoda v inozemstvu, v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru.

V ostalem se pravica do vzdrževanja svojcev kakega poklicanega avstrijskega državljana ne izpreminja s tem, da dotičnik svojega rednega bivališča nima v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, ali da je bil poklican k vojaškemu krdelu, ki je dislocirano izven totranskega državnega ozemlja.

5. Čez krog v § 1, tretji odstavek zakona naštetih svojcev se ne sme iti v nobenem primeru.

„Bratje in sestre“ so tudi polbratje in polsestre tedaj, če imajo skupnega očeta ali skupno mater;

Državljanstvo.

Bivališče.

Svojci.

pač pa niso upravičeni tisti bratje in sestre, ki so nezakonski otroci. Ako je pozvanec sam nezakonski otrok, tedaj njegovi bratje in sestre zakonskega in nezakonskega rodu niso upravičeni.

Ascedenti so zakonski predniki (stariši, ded in babica, praded in prababica) ter nezakonska mati.

Odvisnost
vzdrževanja.

6. Zakon postavlja enega izmed pogojev za prisodbo prispevka za vzdrževanje, da je bilo vzdrževanje svojcev, ki pridejo v poštev, doslej — to se pravi, primeren čas pred odhodom v vojaško službovanje — v bistvenem odvisno od dohodka, prejemanega iz pozvančevega dela.

Po tem se izločijo že naprej vsi tisti primeri, v katerih se vzdrževanje svojcev sploh ni plačevalo ali ne bistveno iz dohodka pozvančevega dela, temveč po večjem delu iz drugih virov dohodka, n. pr. iz glavninih obresti, iz donosa zemljišča, poslopja, iz rentnih prejemkov pozvanca ali njegovih svojcev ali iz zaslужka, ki so ga z delom zaslužili ti svojci, ali v katerih pozvanec doslej ni skrbel za svojece.

V primerih, v katerih se dobivajo vrednosti, ki zagotavljajo vzdrževanje svojcev, s pozvančevim lastnim delom iz kmetijstva, more priti prispevek za vzdrževanje samo tedaj v poštev, ako je neobhodno potrebno namesto pozvanca proti plačilu najeti drugo pomožno moč, da se zagotovi donos.

Kakor že pravi ime, prispevek za vzdrževanje nima naloge, da bi vzdrževal življenje rodbine brez-pogojno na dosedanji višini. Okolnost, da se morajo svojci, ki pridejo v poštev, za čas z odhodom v vojaško službovanje prekinjenega pridobivanja pozvanca marsičemu odpovedati, gotovo ne more biti zadosten razlog za prisodbo prispevka za vzdrževanje. Upošteva se dotične razmere, je treba tudi uvaževati, da je za svojece socialnih krogov, ki so bili v stanu in torej tudi dolžni, devati denarne pomočke na stran za ne nepričakovani primer, ko odrinejo v vojaško službovanje, opravičeno strožje merilo, nego za tiste kategorije, katerim njihov gnotni položaj ne dopušča, da bi v svojem gospodarstvu tako skrbeli naprej.

Formalno prispevek za vzdrževanje ni podpora ubožnih in tudi nima pravnih posledic, kakor podpora ubožnih. Materijalno pa bo obveljalo v obče mnenje, da tam, kjer bi morala nastopiti tudi racionalna in dobrohotna oskrba ubožnih, nikakor ni odrekati prispevka za vzdrževanje.

K § 2.

1. § 2 zakona obravnava tiste pogoje gospodarske narave, po katerih tudi tedaj, ako je bilo vzdrževanje svojcev odvisno od delovnega dohodka tistega, ki je odrinil v vojaško službovanje, vendar ni pravice do prispevka za vzdrževanje, ker ali orožna vaja, oziroma vojaška izučba ne zmanjša pozvančevega dohodka (lit. a), ali se kljub temu, da odpade nekaj tega dohodka, po občem gospodarskem položaju pozvanca ne more misliti, da je vzdrževanje svojcev v nevarnosti kakor posledica odhoda v službovanje (lit. b).

2. Da se doženejo gospodarski odnošaji med pozvancem in svojci, je torej eden izmed najvažnejših poslov ob izvrševanju zakona.

Uvažuje gospodarske razmere bo vendar tudi bistveno, ali so svojci, za katere se zahteva prispevek za vzdrževanje, živeli doslej v skupnem gospodarstvu s pozvancem.

Na drugi strani bo nudila okolnost, da odpade v času orožne vaje (vojaške izučbe) več nego polovica pozvančevega delovnega zaslužka, v obče zadostno oporo za mnenje, da je vzdrževanje v nevarnosti.

Vsekakor pa je meniti, da je vzdrževanje svojcev v nevarnosti, ako bi brez prispevka za vzdrževanje nedostajalo pomočkov za potrebno hrano, obleko in stanovanje rodbine in za vzgojo otrok.

K § 3.

1. Prispevek za vzdrževanje je poprečnina za vse upravičene svojece skupaj, brez ozira na število glav. Izmera prispevka za vzdrževanje

Okolnost, da so bili pomočki, ki jih je pozvanec porabil za vzdrževanje svojcev, dokazno manjši, nego zakonita izmera prispevka za vzdrževanje, ki pride v danem primeru v poštev, ne izključuje sama po sebi brez-pogojno, da bi se ne priznal ta prispevek. Ako pa ta prispevek za vzdrževanje izdatno presega dosedanjo podporo in ako je ta podpora torej relativno docela nezatna, pa bo treba posebno in povečano pozornost obračati na to, da se preskusi moment istinite nevarnosti za vzdrževanje, ker se vendar lahko domneva, da pri tej nerazmernosti vzdrževanje svojcev ni v nevarnosti zaradi sklica vojni dolžnosti zavezane osebe.

Kdaj je
vzdrževanje
v nevar-
nosti.

Brez službe. 2. V primerih, v katerih je bil pozvanec neposrednje pred odhodom v vojaško službovanje brez službe, bo treba, oziraje se na to, kako dolgo je bil brez službe, uvaževati, ali je v teh okoliščinah dan kriterij, da je bilo vzdrževanje svojcev doslej v bistvenem odvisno od delovnega dohoda pozvančevega (§ 1, odstavek 1 zakona).

Oprema in razpema. 3. K dnevom orožne vaje se šteje v zmislu tega zakona pri c. kr. deželni brambi (deželnih strelcih) tudi dan opreme, oziroma razpeme (§ 4, odstavek 2 zakona o deželni brambi z dne 25. decembra 1893. l. [drž. zak. št. 200]; § 13, odstavek 2 zakona o deželni brani za Tirolsko in Predarelsko z dne 10. marca 1895. l. [dež. zak. št. 16]).

Ker pa pristojna prispevek za vzdrževanje za vsak koledarski dan samo enkrat, se torej, ako se za opremo, oziroma razpemo ne rabijo posebni dnevi, naravno ti dnevi ne upoštevajo.

Običajne dnevne mezde. 4. Za določitev običajnih dnevniških mezd delavcev, ki niso zavezani bolniškemu zavarovanju, zlasti kmetijskih in gozdarskih delavcev in domačih poslov naj se v zmislu primerno uporabljajo normativna napotila, ki jih je izdalo c. kr. ministrstvo za notranje stvari zaradi določitve običajnih dnevniških mezd po zakonu o bolniškem zavarovanju, zlasti razpisi, ki so tiskani v „Uradnih poročilih o zavarovanju zoper nezgode in o bolniškem zavarovanju delavcev“ (letnik 1894, stran 88, in letnik 1899, stran 154). Iz teh direktiv se poudarjajo zlasti naslednja načela:

a) „Običajna dnevna mezda“ je poprečna mezda, ki se poizve na podstavi resničnih mezd, poizvedenih v dotičnih skupinah delovnih oseb tistega sodnega okraja, za katerega naj velja določitev.

b) Vsaki skupini delovnih oseb, za katero se posebej določi „običajna dnevna mezda“, more ustrezati le po en postavek „običajne dnevne mezde“, namreč ravno tisti, ki se kolikor moči bliža matematični poprečnini vseh individualnih mezd v tej kategoriji delavcev.

c) Kategorija delavcev, za katero se določi postavek dnevne mezde, se ne sme nikakor oznameniti nanašaje se na resnično prejemanje mezde, temveč se mora oznameniti po drugih zunanjih stvarnih znakih, ki so lahko umevni in se dadó dognati.

d) Predaleč segajoče diferenciranje kategorij delavcev ob določevanju običajnih dnevniških

mezd bi se na eni strani pač ne moglo spraviti v soglasje z intencijami zakona o bolniškem zavarovanju, ki se v tem primeru slično uporablja; na drugi strani pa bi ravnanje z jako obsežnimi mezdnimi shemati zadelo naravno na velike težkoče.

Dobro bo torej tudi o priliki, kadar se dožene dnevna mezda za namene v uvodu oznamenjenega zakona, omejiti se na najneobhodnejše potrebe prakse, razlikujé posamezne kategorije delavcev, za katere naj veljá po eden poseben mezdni postavek.

Sicer je stvar enostavnejša že s tem, da odpade v § 7 zakona o bolniškem zavarovanju predpisana posebna določitev za mladostne in ženske delavce.

Ob preračunu višine mezde se bo treba vsekako ozirati tudi na naturalne prejemke. Tudi se ne sme puščati v nemar moment različnosti plačila ob različnih letnih časih, zlasti pri kmetijskih in gozdarskih delavcih. Seveda je treba oziraje se na ta poslednji moment posebne previdnosti, zlasti v tej smeri, da se ne doženejo morda napačne poprečne mezde na primer s tem, da se združijo raznovrstne sezonske mezde. Predvsem pojde torej za to, da se odloči, kateri letni časi so v tem oziru v dotičnem okolišju tako značilni, da zahtevajo posebne določitve mezde; pri tem ostane tudi gledé diferenciranja mezdniških postavkov po letnih časih merodajen zaupkaz točke d).

Tudi ob določitvi „običajnih dnevniških mezd“ za osebe, ki niso zavezane bolniškemu zavarovanju, se sicer ne sme seči čez 4 krone.

Običajne dnevne mezde je v danem primeru dognati tudi za tiste osebe, ki imajo posla v plovstvenem obratu, podvrženem pomorskim zakonom, ali v pomorskem ribarstvu.

Za samostojno pridobivajoče osebe ni dognati posebnih kategorij običajnih dnevniških mezd.

Politična deželna oblastva morajo sestaviti preglede za vsak sodni okraj dognanih običajnih mezd oseb, ki so zavezane bolniškemu zavarovanju, kakor tudi tistih, ki niso zavezane bolniškemu zavarovanju, in jih imeti v natančni razvidnosti. Poročila o zadevnih izpremembah, ki jih morajo politična okrajna oblastva podajati od primera do primera, je treba naznaniti tudi ministrstvu za deželno bran.

Pri pozvancih, ki niso zavezani bolniškemu zavarovanju, se lahko pripeté primeri, da za

posamezne individuve niso omenjene popolnoma ustrežajoče kategorije dnevnih mezd. Prav tako je lahko včasih določitev meznega postavka, merodajnega za samostojno pridobivajočo osebo po § 3, predzadnji odstavek zakona, združena z nekimi težavami. V primerih poslednje vrste pojde ob uvrstitvi v sorodno obratno kategorijo za to, da se ne gleda toliko na analogije v cilju in pomočkih produkcije pri podjetjih, ki pridejo v poštev, kakor na to, da se dá primerjati gospodarski položaj podjetnika.

V obeh primerih je treba, ako bi šlo za slično uporabljanje več meznih kategorij, izbrati tisto, ki je bližnja resničnemu delovnemu zaslužku.

Hkratu je treba seveda uvaževati, ali je potrebno in mogoče bodoče primere te vrste odvrniti s tem, da se primerno popolnijo ustanovljene kategorije dnevnih mezd.

5. Kadar se prisodi v § 3, zadnji odstavek zakona, omenjeni prispevek za vzdrževanje po 1 krono, ne sme biti odvisno od razlikovanja, ali bi bil pozvanec, ako bi se uporabljal v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, zavezan bolniškemu zavarovanju, ali bi tega ne bilo; pa tudi tukaj morajo svojci, da so upravičeni, ne gledé na primere prvega odstavka „K § 1 : 4“ imeti svoje redno bivališče v tem državnem ozemlju.

K § 4.

1. Za vštete dni potovanja je upoštevati razdaljo zadnjega bivališča pozvančevega od kraja, kamor mora priti v službovanje, in pri tem se je ozirati na zaukaz, ukrenjen v olajšavo odhoda v službovanje, da smejo po dostavku v pozivnici k tam navedeni uri prihoda v službovanje, ki je vobče določena na 7. uro zjutraj, tisti, ki prihajajo od zunaj, priti najkasneje do 11. ure dopoldne, ako bi morali, sicer nastopiti potovanje že prejšnji dan samo zaradi tega, da bi se držali zgodnje ure prihoda v službovanje.

Poseben dan potovanja mora priti v poštev le, ako bi po krajevnih in komunikacijskih razmerah tudi, če se uporabijo v sprednjih dveh odstavkih omenjene olajšave, ne bilo zadostovalo, da bi bil pozvanec nastopil svoje potovanje še le tistega dne, katerega mora priti v službovanje. Pri tem je iti s tega stališča, da se mora od osebe, ki prihaja v službovanje, zahtevati, da se na dan odhoda

posluži, če treba, prvega osebnega vlaka, ki vozi v smeri postaje, kamor mora priti, oziroma da hodi po tem, kakoršne so razmere potov in kakoršen je letni čas, do 5 ur že na dan prihoda v službovanje.

Ako opira pozvanec svoje zahteve za vzdrževanje na trditev, da je bilo treba za potovanje od zadnjega bivališča na postajo, na katero mora priti, več nego 1 dan, ali da je bil v zmislu vojnih predpisov prezentovan na kakem drugem kraju, nego na kraju prihoda v službovanje, je dolžen to dokazati. Za preskušnjo bodi merodajno načelo, da se mora zahtevati le raba osebnih vlakov, in sicer prvi dan 24 ur, naslednje dni pa po 14 ur vožnje. Začet dan potovanja je šteti za cel dan.

Za mejno postajo v zmislu § 4, odstavek 2 zakona mora priti v poštev samo tista, čez katero vodi po času najkrajša komunikacija (izvemši biva-vlake) med zadnjim bivališčem pozvanca in med postajo, na katero mora priti.

Spredej stoječa načela naj veljajo zmislu primerno tudi za potovanje nazaj. Ako se ne stavijo izrečno večje zahteve, se lahko ravna gledé potovanja nazaj, ne gledé na posebne določitve, in gledé zavrnitve, oziroma prisodbé ravno tako, kakor se je to zgodilo gledé potovanja tja.

2. Gledé nadaljnjega plačevanja prispevka za vzdrževanje za čas z boleznijo zadržanega povratka se pripominja:

- a) Za predpogoj ni postavljeno, da bi bila bolezen v kavzalni zvezi z vojaškim službovanjem, vendar je morala bolezen nastati brez pozvančeve krivde. Tako krivdo je smatrati za dano slično uporablja § 24 : 2 zakona o bolniškem zavarovanju le tedaj, ako si je pozvanec nakopal bolezen nalašč ali s krivno udeležbo pri tepežih ali pretepih ali s pijančenjem.
- b) Prispevek za vzdrževanje je plačevati tako dolgo, dokler bolnik ni odpuščen iz vojaškega (brambovskega) zdravstvenega zavoda.
- c) Vprašanje, ali ima pozvanec za dobo boleznici pravico do katere izmed bolniških blagajnic, oznamenjenih v § 11 zakona o bolniškem zavarovanju, naj reši kakor prejudicialno vprašanje, ne kraté pristojnosti rabsodišča dotične blagajnice, politično oblastvo, ki je poklicano razsojati o pravici do podpore, če treba, poprašavši bolniško blagajnico. Ako bi se pri takih primerih opazilo, da se bolniška blagajnica brez tehtnega razloga trdovratno brani

Dnevi
boleznici

Uporaba
v ino-
zemstvu.

Dnevi
potovanja.

ugoditi zahtevam, ki se stavijo na njo, se je treba zoper njo poslužiti, če nanese tako, pomočkov državne nadzorne pravice.

K §§ 5 in 6.

1. Za uveljavljanje pravice do prispevka za vzdrževanje se založijo zglasitveni obrazci po vzorcu A.

Te obrazce naj nabavijo politična deželna oblastva v dvorni državni tiskarnici in stroški naj se zaračunijo v poglavju 8, ministrstvo za deželno bran, v posebnem naslovu: „Izdatki povodom zakona z dne 21. julija 1908. l. (drž. zak. št. 141)“.

Po en tak obrazec naj priloži pozivnici pristojno politično okrajno oblastvo, oziroma kadar se izvrši sklic brez posredovanja tega oblastva (§ 26 : 7 vojnih predpisov III. del), poveljstvo dopolnilnega okraja v tistih primerih, v katerih se skliče

- a) avstrijski državljan, ki se prišteva k neaktivnemu moštvu, na orožno (službeno) vajo, ali
- b) avstrijski državljan, ki je na podstavi § 34 vojnega zakona uvrščen v nadomestno reservo, na vojaško izučbo.

Da se pošljejo obrazci s pozivnico, ima namen pozvance poučiti o bistvenih določilih zakona in pospešiti eventualno zglasitev pravice; s tem se seveda nikakor ne prejudicira instančna odločba o pravici do vzdrževanja in na drugi strani se ne sme zakasnitati vročitev, ker se je priložil ta obrazec.

Za obrazce, ki so postali nerabni, ali ki so se založili, naj izročajo politična okrajna oblastva pozvancem na zahtevanje brezplačno nove izvode.

Občinam ni dajati obrazcev, da bi jih imele v zalogi.

2. Politična okrajna oblastva morajo s ponovnim poučevanjem prebivalstva (tako ob uradnih dnevih, potem uradnega lista in ob razglasih ob orožnih vajah) delovati na to, da se pravica do prispevka za vzdrževanje eventualno zglašijo čim prej, ko se je prejela pozivnica, da se omogoči hitro in pravočasno izplačilo tega prispevka.

3. Tako ob ustni, kakor tudi ob pismeni zglasitvi je izpolniti zglasitveni obrazec, in pozvanci, ki so prišli po § 34 vojnega zakona kakor

vzdrževalci rodbine v nadomestno reservo, morajo priložiti potrdilo, da se jim je priznala ta ugodnost, oziroma da traja dalje; da se pospeši postopek, je tudi dobro, da dobi prosilec v danem primeru sam potrdilo bolniške blagajnice o uvrstitvi v mezdni razred in ga predloži političnemu oblastvu hkratu z obrazcem zglasitve.

Ob ustni priglasitvi je predložiti pozivnico, vojaško (brambovsko) prehodnico in listine, ki dokazujejo razmerje sorodstva in ki jih morda ima stranka v rokah.

4. Dokler traja orožna vaja (vojaška izučba), se lahko izpolnjeni obrazec zglasitve izroči tudi pri dotičnem vojaškem krdelu* (zavodu), ali se obrazec izjemooma izpolni tam.

V teh primerih naj pošlje vojaško krdelo (zavod) zglasitev pristojnemu političnemu okrajnemu oblastvu.

5. Ako se pravica ni zglasila z uporabo predpisanega obrazca ali tako, da se obrazec ni izpolnil popolnoma, je kljub temu začetni uradovati o zglasitvi in izposlovati dodatno dobavo tistih podatkov, ki jih hoče obrazec dognati.

Pač pa je zglasitve, ki prihajajo od pozvančevih svojcev, zavračati z ozirom na določila § 5, odstavka 1 zakona.

6. Za pravico do prispevka se je potezati na tistem političnem okrajnem oblastvu, po katerem je bila vročena pozivnica (§ 6, odstavek 1 zakona). Ako pride v tem oziru več oblastev v poštev, nima nobeno izmed njih pravice zavrniti zglasitev, ali ravnati ž njo, kakor da je vložena na nepristojnem mestu.

Ako se pravica do prispevka ni zglasila na tistem političnem okrajnem oblastvu, v čigar uradnem področju pozvanec stalno biva, je zglasitev čim prej poslati naprej temu političnemu okrajnemu oblastvu.

Ako se pozivnica ni vročila s posredovanjem političnega okrajnega oblastva, se je treba za pravico do prispevka potezati na domačem političnem okrajnem oblastvu.

*) Ako je bil kdo sklican k detaširanemu bataljonu (diviziji) deželne brambe, naj se vsi zaukazi tega ukaza, ki se nanašajo na „vojaško krdelo“, zmislu primerno uporabljajo tudi na detaširane bataljone (divizije).

Zglasitev po prihodu v službovanje.

Nedostatki oblike zglasitve.

Kraj zglasitve.

Obrazec zglasitve.

Pravočasna zglasitev.

Pomočki ob zglasitvi.

Zakasnela
zglasitev.

7. Štiritedenski neprestopni rok, po čigar preteku se ne more več zahtevati prispevek do vzdrževanja, je preračuniti od tistega dneva, katerega se mož razoroži, oziroma odpusti iz vojaškega (brambovskega) zdravstvenega zavoda.

Za preračun štiritedenskega roka so merodajna tista načela, ki veljajo za preračun rokov v politično-administrativnem postopku s pravnimi pomočki.

Prejemnik
plačila.

8. Pozvanec sam ni poklican sprejemati prispevek za vzdrževanje, temveč mora imenovati drugega prejemnika plačila, ki ga je vzeti iz kroga upravičenih oseb, oziroma njihovih zakonitih zastopnikov.

Ako je sam zakoniti zastopnik, mora določiti zaupanja vredno, v bližini upravičencev stanujočo osebo, da sprejme prispevek za vzdrževanje, in mora to osebo obvestiti o tem.

K §§ 7 in 8.

Poizvedbe.

1. Poizvedovanje o zglašeni pravici do podpore je načeloma naloženo političnemu oblastvu pozvančevega bivališča. Ako pozvanec svojega stalnega bivališča nima v tuzemstvu, ima to dolžnost domovinsko politično okrajno oblastvo.

2. Poizvedbe, ki se uvedejo, se nanašajo:

- a) na zakonite pogoje o osebi pozvanca;
- b) na to, da se dožene, ali so svojci upravičeni;
- c) na to, da se doženejo tisti znaki, ki so v danem primeru merodajni za uvrstitev v eno izmed določenih kategorij dnevne mezde, in
- d) na to, da se doženejo dnevi potovanja, ki jih je prišteti.

3. Za zakonite pogoje v osebi pozvanca pridejo zlasti v poštev:

- a) avstrijsko državljanstvo, oziroma to, da je potrjen za račun občine v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel;
- b) istiniti sklic;
- c) ako je pozvanec sklican na orožno vajo, to, da pripada neaktivnemu moštvu, če je sklican na vojaško izučbo, dejanstvo, da ni bil iz kakega drugega naslova, temveč kakor vzdrževalec

rodbine na podstavi § 34 vojnega zakona uvrščen v nadomestno reservo.

4. Upravičenost svojcev je zlasti odvisna:

- a) od njihovega bivališča v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru (izjema „K § 1 : 4, prvi odstavek“);
- b) od sorodstva s pozvancem, ki se zahteva v zakonu;
- c) od njihovih gospodarskih odnošajev k pozvancu.

ad b). V zakonu zahtevano sorodstvo bo treba redno dognati potom uradnih poizvedovanj; samo kadar so dani dvomi, je treba izjemoma dobiti izpiske matic, oziroma pojasnilne pole o rodbinah.

Ako se imenujejo za prejemnike plačila za upravičene svojce njihovi zakoniti zastopniki, je treba to lastnost — ako ni uradno znana — dognati.

5. Posebno pozornost je obračati na to, da se na podlagi večkratnih zglasitev pravice do prispevka istega pozvanca ne izplača polni prispevek za vzdrževanje več prejemnikom plačila.

Da se zabrani ta eventualnost, je neobhodno potrebno, da se vsaka prisodba prispevka za vzdrževanje zabeleži vsekakor še pred izdajo predpisila s strani političnega oblastva v vpisniku, ki ga je napraviti po abecednem redu in v katerem morajo biti tekoče številke, pozvančevo ime in priimek, vojaško krdelo, naborni letnik, številka lista glavne knjige in njegovo bivališče, vložna številka spisa in številka predpisila, nadalje razpredelek za opomnje.

Da se je prisodba vpisala v ta vpisnik, je zabeležiti na izvorni zglasitvi s podpisom dotičnega uradnika.

S pomočjo tega vpisnika je pred uvedbo uradovanja o zglasitvi pravice in potem še enkrat, preden se predpiše prispevek za vzdrževanje, dognati, ali se ni že morda na podstavi kake druge zglasitve istega pozvanca za isto orožno vajo (vojaško izučbo) prisodil prispevek za vzdrževanje. Tudi da se je opravila ta popreskušnja, naj dotični uradnik vsakokrat zabeleži na opravljenem spisu s podpisom svojega imena.

Ako pokaže preskušnja zglasitve s pomočjo vpisnika, da se je že prej prisodil prispevek za

Vpisnik

vzdrževanje svojecev tega pozvanca, je s poznejšo zglasitvijo prejšnja razveljavljena, ako se glasita obe različno, in je temu primerno odrediti.

Ako se je pa gledé prejšnje zglasitve pravice že izdalo predpisilo, je pozneje zglaseno zahtevo zavrniti za tisti čas, za katerega se je že dalo plačilo ali se ne more več ustaviti.

Da se zabranijo dvojna predpisila, je tudi potrebno, najstrožje držati se zaukazov gledé krajne pristojnosti za odločevanje o zglasitvah pravice.

Prej omenjeni vpisnik lahko služi tudi namenu, da se zabeležujejo dognani momenti, ki se ne izpreminjajo, kakor na primer razmerja sorodstva; po okolnostih se lahko zaradi tega opusti vnovično poizvedovanje o priliki prihodnjega sklica; zoper to, da se raztegne vpisnik na vse, tudi na zavrjene zglasitve pravice, s čemur lahko postanejo tudi bodoča poizvedovanja enostavnejša, ni nobenega pomisleka.

6. Ako imenuje zglasitev za zadnje bivališče, od katerega se nastopi pot na postajo, na katero je odriniti v službovanje, redno stanovišče ali kraj, ki je bližje postaji, na katero je odriniti, se lahko opustijo posebna poizvedovanja o tej okolnosti.

7. Ker so krajevne razmere različne, se mora nač in poizvedovanja prepuščati v vestno uvaževanje vsakega posameznega primera.

Torej se more le popolnoma obče opozoriti na § 10 zakona, ki uravnava dolžnost občin za sodelovanje in dolžnost bolniških blagajnic dajati pojasnila, ter spominjati na to, da zahtevajo prav tako interesi stranke, kakor interesi javne uprave, da se ob vsakem znamenju pristranosti kakega poizvedovalnega organa ukrene potrebni popravek in da se ustvari podlaga za objektivno presojo primera s tem, da se še enkrat dožene dotična okolnost po drugi poti poizvedovanja.

8. Čisto posebne dolžnosti nastanejo vsem pri izvrševanju zakona udeleženim oblastvom in organom iz nujnosti vseh zadevnih uradnih dejanj.

Namen prispevka za vzdrževanje tiči v tem, da se pomaga svojcem za čas, v katerem je pretrgano pozvančevo pridobivanje. Prispevek za vzdrževanje, ki bi se vkljub temu, da se je zahteval pravočasno,

začel še le dalje časa po odhodu moža iz rednega bivališča ali bi se izplačal celo še le po končani orožni vaji, bi ne mogel zadostiti tej gospodarski funkciji.

Torej se nalaga vsem udeleženim oblastvom in organom najstrožja dolžnost ravnati z največjo hitrostjo pri vseh pristojecih jim uradnih dejanjih. Vložiščem je treba naročiti, da oznamenijo vse opravilne spise, ki se tičejo stvari tega zakona, poleg zaznamka o prihodu z „Vojaški prispevek za vzdrževanje — nujno“; tudi se mora skrbeti za zadostno razvidnost o dohodu zaukazanih poizvedb ali o izvršitvi izdanih rekvizicij.

9. Krajno pristojno za odločitev je v tem ukazu „k § 6 : 6“ oznamenjeno politično okrajno oblastvo.

10. V tistih primerih, v katerih smatra politično okrajno oblastvo pravico do prispevka za vzdrževanje za osnovano, mora, preden odpošlje predpisilo, kratkim potom zasllišati organe finančne uprave.

Politično okrajno oblastvo mora v ta namen s predpisilom opremljene opravilne spise vsak dan dostaviti davčnemu poročevalcu okrajnega glavarstva, oziroma davčni upravi na vpogled, ki mora te opravilne spise vrniti prihodnji dan tedna. Ako je v kakem mestu več davčnih uprav, naj določi finančno deželno oblastvo v porazumu z mestnim magistratom tiste organe, katerim je treba pošiljati te spise. Druga mesta s svojim ustavom naj pošiljajo te spise davčnim referatom tistega okrajnega glavarstva, ki je v mestu ali njemu najbližje.

Med političnim oblastvom, ki je pristojno za odločitev, in med dotičnim funkcionarjem finančne uprave naj se ne menjajo nikaki dopisi. Različna mnenja naj se poravnava, ako je uradni sedež isti, z ustnim razmotrivanjem. Ako se ne doseže soglasje, naj odloči politično okrajno oblastvo na svojo odgovornost in naj predloži opravilni spis, ko se je odpravilo predpisilo, političnemu deželnemu oblastvu, ki naj, dogovorivši se s finančnim deželnim oblastvom, izdá primerno naročilo. Po položaju okolnosti je s tem naročilom združiti povelje političnemu okrajnemu oblastvu, da naj izvršeni postopek kar najhitreje dopolni v določenih točkah, ter naj potem eventualno izdá novo instanci primerno razsodbo ter hkratu ustavi še neizplačane obroke; da se varuje pravica rekurza, naj se novi odlok ne sklicuje na povelje političnega deželnega oblastva.

Pristojnost
za
odločitev.

Porazum
s finančno
upravo.

Zadnje
bivališče.

Način
poizvedo-
vanja.

Nujnost.

Na dogovor, ki se je vršil interno s finančno upravo, se ni sklicevati v izdajah političnih okrajnih oblastev.

Odlok.

11. O pravici do prispevka za vzdrževanje, oziroma o njegovi izmeri in razdelitvi je treba izdati pozvancu odlok, ki ustreza predpisom zakona z dne 12. maja 1896. l. (drž. zak. št. 101). V tem odloku je, ako se ugotovi, izreči, da se je za . . . dni, v števnih po tem zakonu, prisodil prispevek za vzdrževanje po . . . K . . . h in da se bo po zglasitvi izplačeval po poštni nakaznici v sedemdnevnih dobah. Odbijajočo ali od zahteve razlikujočo se odločbo je treba v odloku primerno utemeljiti.

Svojcev ni treba obveščati.

K pravomočnosti odločbe.

12. Pozvanec, ki je bil zavržen, ker ni zakonitih uvetov v osebi imenovanih svojcev, lahko vloži vnovič svojo zahtevo in havede druge svojce.

Predpisilo.

13. O dovoljenem prispevku za vzdrževanje naj izda politično okrajno oblastvo hkratu z odlokom predpisilo po vzorcu B in ga opremi s številko opravilnega spisa in vrhu tega s tekočo številko.

Predpisilo je izdati za celo dobo sklica in, ako je v števnost dni potovanja, opreme in razpreme že dognana v času, ko se izda predpisilo, tudi za te dneve; drugače je izdati posebno predpisilo.

V predpisilu je navesti razen celega prispevka za vzdrževanje posamezne obroke, v katerih ga je izplačevati.

V § 8, odstavek 1 zakona omenjeno tedensko izplačevanje, po katerem je odmerjati posamezne obroke, ni umevati v zmislu koledarskih tednov, temveč tako, da se morajo obroki izplačevati v sedemdnevnih dobah, računaje od prihoda v službovanje (prezentacije); s tem ni izključeno, da obsega zadnji obrok manjše ali večje število dni.

Prispevek za vzdrževanje za eventualno vštete dni potovanja, opreme in razpreme je privzeti v zadnji obrok, ako se za te dneve ne izda posebno predpisilo po odstavku 2.

Ako se nakaže prispevek za vzdrževanje več prejemnikom plačila, je navesti v predpisilu te prejemnike, kakor tudi na vsakega posameznika pripadajoče obroke drug pod drugega.

Ako bi bilo v času, ko se izda predpisilo, vojaško službovanje že končano, je treba izplačati ves prisojeni prispevek za vzdrževanje na enkrat. V takem primeru je vstaviti v predpisilo le skupni znesek prispevka za vzdrževanje, ki pripada na posamezne prejemnike plačila; za posamezne obroke določene predelke je prečrtati.

Obrazci vzorec B naj se nabavljajo in dotični stroški naj se zaračunajo enako kakor pri obrazcih zglasitve (točka 1, „K §§ 5 in 6“).

14. K vsakemu predpisilu naj izda politično okrajno oblastvo za vsakega v njem oznamenjenega prejemnika plačila in za vsak prejemniku plačila prisojeni tedenski obrok (eventualno za pristoječi mu skupni znesek) po eno poštno nakaznico po vzorcu C.

Uporaba takih poštних nakaznic je dopustna le za poštne urade v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, ter v Bosni in Hercegovini.

Te poštne nakaznice se morajo strogo zaračunjavati in politična deželna oblastva naj jih dobivajo v zalogah vrednostnic ekonomatov poštних ravnateljstev in naj jih oddajajo političnim okrajnim oblastvom.

Za zaračunjevanje stroškov veljajo ista določila, kakor gledé obrazcev zglasitve.

Gledé izdajanja poštних nakaznic je paziti na naslednje:

- a) Da se kolikor moči zabrani, da se nakaznice ne bi mogle dostaviti ali, da bi se denar ne izplačal napačno — kar bi se moglo zlasti zgoditi, kadar je v kraju več prejemnikov plačila istega imena — je treba naslov prejemnika plačila navesti, kar se dá natančno; dobro bo torej, da se tam, kjer so običajna domača imena in so znana izdajajočemu oblastvu, postavijo tudi ta imena;
- b) poštne nakaznice se ne frankirajo, ker bo trgovinsko ministrstvo zaračunaló poštino ministrstvu za deželno bran;
- c) za svojce železniških uslužbencev, oznamenjenih v prvem odstavku „K § 1 : 4“ je naslavljati poštne nakaznice „*poste restante* (ostane na pošti)“ in za namembni poštni urad je označiti c. kr. poštni urad, ki je bivališču najbližje;
- d) ako se mudé svojci začasno v deželah svete ogrske krone ali v inozemstvu, se poštne nakaznice ne pošiljajo za njimi, temveč nakaznica

Izdaja poštних nakaznic

je pripravljena prejemniku na razpolaganje na namembnem poštnem uradu. Pošiljati take poštne nakaznice za prejemniki v Bosno in Hercegovino je dopustno.

V primerih točk *c*) in *d*) je vzprejeti v odlok (točka 11) zadevno opozorilo.

15. Predpisilo je s pripadajočimi poštными nakaznicami in eventualno z odlokom, ozamenjenim v točki 11, ter z vročilnico o njem vposlati tistemu vojaškemu krdelu (zavodu), h kateremu je moral pozvanec odriniti v službovanje.

16. Vojaško krdelo (zavod) napiše gledé tistih, ki so istinito prišli v službovanje in ki še prezentno služijo, na poštno nakaznico za prvi tedenski obrok (eventualno na nakaznico za skupni znesek, glej točko 13) potrdilo o prezentaciji, oziroma službovanju moža, kakor je predtiskano na desnem odrezku poštne nakaznice. To klavzulo je dolžno pristaviti vojaško krdelo (zavod) tudi tedaj, ako se je prezentacija vršila pri dopolnilnem (brambovskem dopolnilnem) okrajnem poveljstvu.

Gledé predtiska na odrezku poštne nakaznice se pripominja, da je razpredelek *a*) izpolniti na poštni nakaznici, ki se tiče prvega obroka, razpredelek *b*) na poštних nakaznicah z ostalimi obroki, razpredelek *c*) pa je izpolniti tedaj, kadar dojde predpisilo (vzorec *B*) s poštными nakaznicami vred vojaškemu krdelu v času, v katerem prosilec podpore, ki je odrinil v službovanje, ni več v vojaški službi.

Odlok, ki je eventualno priložen predpisilu, naj izroči poveljstvo krdela (zavoda) možu, če pristavi na prejemnico datum in podpis.

17. Gledé nadaljnjega ravnanja je treba razlikovati primere, v katerih je vojaško krdelo (zavod) v času, ko se odpošlje poštna nakaznica,

a) v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, ali v Bosni in Hercegovini, ter tiste primere, v katerih je

b) v deželah svete ogrske krone.

Ad a). V primerih prve vrste odda vojaško krdelo poštno nakaznico, ki razen klavzule na odrezku, omenjene v točki 16, ne dobi nikakega rokopisnega ali s šampiljo narejenega dostavka s strani vojaškega krdela, brez frankiranja in brez denarnega zneska na bližnjem poštnem uradu, ki dožene, da se v vseh delih poštne nakaznice vstav-

ljeni zneski ujemajo ter da so izpolnjeni prezentacijski razpredelki na desnem odrezku nakaznice, ki potem ta odrezek odloči pristavivši poštni pečat in ga vrne vojaškemu krdelu ob izročitvi oddajnice poštne urada.

Vojaško krdelo prišije odrezek na predpisilo, ki ga ima v rokah (vzorec *B*).

Po poštных nakaznicah plačni zneski se izplačajo kakor pri navadnih poštных nakaznicah adresatom, in trgovinsko ministrstvo jih zaračuni ministrstvu za deželno bran.

Ako oddá vojaško krdelo pet ali več poštных nakaznic hkratu, naj vpiše te nakaznice v seznamek po vzorcu *D*, ki ga je narediti v dveh izvodih s tem postopkom, da se pozna tudi na drugem listu. Vojaško krdelo naj pristavi napis in datum na levi strani in naj izpolni navpične razpredelke 1, 3, 4 in 5.

Izvirnik obdrži poštni urad, kopija se kakor skupna oddajnica z odrezki poštных nakaznic vred vrne vojaškemu krdelu. Z odrezki se ravna nadalje enako, kakor pri posamez oddanih poštных nakaznicah.

Ad b). V primerih, v katerih je vojaško krdelo v tistem času, ko bi bilo treba oddati poštno nakaznico, v deželah svete ogrske krone, je na poštno nakaznico sicer pristaviti isto klavzulo, toda s predpisilom vred in z eventualno izpolnjeno vročilnico (točka 15) nemudoma poslati nazaj izdajajočemu političnemu okrajnemu oblastvu, ki jo mora sedaj kar najhitreje oddati na bližnjem poštnem uradu, tudi nefrankirano in brez denarnega zneska.

Gledé odločitve in prišitja odrezka poštne nakaznice ter gledé uporabe skupnih oddajnic ter gledé preračunjanja denarnih zneskov velja, kar je gori povedano.

Ad a) in *b*). Gledé poštных nakaznic za nadaljnje obroke je ravnati ravno tako z modifikacijo, da je pristaviti klavzulo in oddati nakaznico na pošto vselej na dan pred plačnostjo (točka 18); ako bi v času, ko se je odpravila prva poštna nakaznica, izjemoma že za nadaljnje obroke prišel, oziroma minil prenos plačnosti, je treba dotične poštne nakaznice odpraviti hkratu s prvo.

18. Gledé plačnosti posameznih tedenskih obrokov se je držati tega, da se morajo poštne nakaznice za nje, izvzemši nakaznico za zadnji obrok, glasiti na dobo sedem dni, in da je začeti

Skupna oddajnica.

Plačnost tedenskih obrokov.

z dnevom prezentacije moža. Ako je bil torej mož na primer prezentiran 2. dne avgusta, je plačen II. obrok 9. dne avgusta, eventualni III. obrok 16. dne avgusta in tako dalje.

Da imajo vojaška krdela dotično razvidnost, morajo o priliki, ko pristavijo klavzulo na prvo poštno nakaznico, rokove plačnosti nadaljnjih obrokov narediti s svinčnikom razvidne na dotičnih poštinih nakaznicah pod zaznamkom obroka.

19. Ako odpadejo uveti prispevka za vzdrževanje, neha tudi pravica do njega.

Ako nastopi dogodek, ki odpravi pravico do prispevka, pred potekom tistega časa, za katerega je bil nakazan prispevek za vzdrževanje, se ustavijo prejemki in se izda nov odlok po instanci tako, da se naj izplača prispevek za vzdrževanje le do tistega dneva, katerega je nastopil vzrok, da se neha; s tem pa naj se ne izključi prišetje časa za potovanje nazaj, ki pride včasih v poštev. Ako se je prispevek za vzdrževanje že izplačal za tisti teden, v katerem je nastopil vzrok, da neha, se sicer ne more terjati nazaj, vendar je eventualne dneve potovanja zaračunati za tiste dneve, v katerih mož ni bil več v vojaški službi, za katere pa se je izplačal prispevek za vzdrževanje.

20. Ako se orožna (službena) vaja ali vojaška izučba prekine s predčasnim dopustom, s sodnim preiskovalnim ali kazenskim zaporom, s smrtjo ali z ubegom, je treba v primerih točke 17 a) in b) še ne odpravljene pošne nakaznice križema prečrtati, napisati na nje zaznamek, ki navaja vzrok, zakaj je nehal prispevek za vzdrževanje, ter jih poslati nazaj političnemu okrajnemu oblastvu, priloživši predpisilo (vzorec B), ki je eventualno še pri vojaškem krdelu.

21. Ako bi bil že pred odpravo pošne nakaznice pričakovani dopust še prezentno služečega moža določen, tedaj naj vojaško krdelo tudi v primerih točke 17 a) ne odpravi pošne nakaznice, temveč jo v teh primerih, kakor tudi v primerih ad b) pošlje nazaj političnemu okrajnemu oblastvu ter prišije listek, na katerem je zaznamovati dan dopusta.

22. Ako prosilec podpore tretji dan po roku, določenem v pozivnici, ni prišel v službovanje, je treba predpisilo z eventualnim odlokom vred in s pripadajočimi, križema prečrtanimi poštinih nakaznicami poslati nazaj političnemu okrajnemu oblastvu, ki naj zavrne priglašeno zahtevo.

23. Ako se pokaže potreba, da se zmanjša nakazani znesek (točki 20 in 21), kar sme storiti vedno le politično okrajno oblastvo, ne pa vojaško krdelo, je izpolniti novo predpisilo (vzorec B) ter nove pošne nakaznice in politično okrajno oblastvo naj jih odda na pošto.

Prosilcu je v tem primeru izdati tudi nov odlok po instanci.

Novo predpisilo, ki izpreminja prvotno predpisilo, je izdati tudi tedaj, kadar se pokaže potreba izpremeniti predpisilo iz drugih razlogov. Semkaj spadajo primeri, kakor smrt imenovanega prejemnika plačila, izprememba v dispozicijah pozvanca gledé prejemnikov plačila ali porazdelitvenega merila. Toda gledati te treba na to, da se pri takih izpremembah predpisil prispevek za vzdrževanje ne izplača ponovno za isti dan.

24. Ako se pokaže po oddaji pošne nakaznice, da že nakazani prejemek ne pristoja več, naj politično okrajno oblastvo ali vojaško krdelo — ako se pošna nakaznica na oddajnem poštnem uradu ne more več vzeti nazaj — takoj, eventualno brzojavno ustavi izplačilo na poštnem uradu, ki je poklican vročiti pošno nakaznico.

Poštni urad naj pošlje v tem primeru pošno nakaznico, priloživši povelje ustavitve, nazaj političnemu okrajnemu oblastvu, ki je bilo izdalo pošno nakaznico.

25. Ako je mož, ki je prišel v službovanje in za čigar svojce se je nakazal prispevek za vzdrževanje, obolel v času vojaškega službovanja in ako je po nastali bolezni dokazno zadržan vrniti se v svoje redno bivališče, mora vojaško krdelo (zavod) ob oddaji moža v vojaški (brambovski) zdravstveni zavod poveljstvu tega zavoda naznaniti podatke, ki so znani o vzroku obolenosti. Hkratu je treba povedati, da prejemajo svojci obolelega prispevek za vzdrževanje, nadalje katero politično okrajno oblastvo ga je nakazalo in za kateri čas je nakazan, eventualno v katerih časih je vojaško krdelo odpravljalo pošne nakaznice.

Hkratu je poslati predpisilo, ki je eventualno še pri vojaškem krdelu, nazaj političnemu okrajnemu oblastvu in isto naj se zgodi v vsakem primeru s poštinih nakaznicami, ki še ležé pri vojaškem krdelu. Ako so dane opore za to, da si je nakopal pozvanec bolezen nalašč ali s krivno udeležbo pri tepežih ali pretepih, ali s pijančevanjem, je treba to tudi naznaniti političnemu okrajnemu oblastvu.

Izpremenb predpisila.

Ustavljene pošne nakaznice.

Ako mož oboli.

Odpad prispevka za vzdrževanje.

Vojaško službovanje se prekine.

Pričakovani predčasni dopust.

Primer, da mož ni prišel v službovanje.

Politično okrajno oblastvo naj, ako je bolezen nastala brez pozvančeve krivde in ako nima pravice do kake bolniške blagajnice v zmislu § 4, zadnji odstavek tega zakona, nakaže prispevek za vzdrževanje od tedna do tedna, zmislu primerno uporablja določila, ukrenjena za predpis prispevka za vzdrževanje za dobo orožne vaje (vojaške izučbe). Kakor podlaga za to naj služi poročilo, da ostane mož v staležu bolnikov; to poročilo pošlje vojaški (brambovski) zdravstveni zavod vsak teden s poštne prosto dopisnico na dan pred plačnostjo posameznih obrokov.

Ako je v času, ko se odpošlje katera teh dopisnic, že določeno, da se mož odpusti iz staleža bolnikov v prihodnjih osmih dneh, naj se naznanilo političnemu okrajnemu oblastvu nanaša tudi na to okolnost.

Ako je mož sam kriv svoje bolezni in ako ima pravico do kake bolniške blagajnice, naj politično okrajno oblastvo opusti nadaljnje izplačevanje in naj izda o tem odlok po instanci.

26. Gledé časa, v katerem morajo vojaška krdela poslati predpisila nazaj političnim okrajnim oblastvom, se je treba držati načela, da je treba v tistih primerih, v katerih odda vojaško krdelo poštno nakaznico na pošti, da se realizira, predpisilo pridržati pri vojaškem krdelu dotlej, da je oddana zadnja poštna nakaznica ali da eventualno prej neha pravica do prispevka za vzdrževanje, in jo šele potem, opremljeno s prištitimi odrezki poštne nakaznic, poslati nazaj okrajnemu oblastvu.

V tistih primerih pa, v katerih ima okrajno oblastvo dolžnost oddajati poštne nakaznice, na katerih je vojaško krdelo pristavilo klavzulo, potrebuje okrajno oblastvo predpisilo za namene razvidnosti ob oddaji in ga mora torej vojaško krdelo s poštno nakaznico za prvi obrok poslati nazaj.

Prejemnico o odloku, ki je morda priložena predpisilo, je treba v vsakem primeru poslati nazaj s tem predpisilom.

Da je došlo predpisilo nazaj, to mora imeti okrajno oblastvo v tem in drugem primeru v razvidnosti uporabljati razpredelek „Opomnje“ v točki 5 omenjenega vpisnika in ga, če treba, urgirati.

27. Ako naj se v zmislu § 7, sklepni odstavek zakona z ozirom na prispevek za vzdrževanje, nakanen za sedaj po najnižjem mezdnem postavku,

ta prispevek dodatno zenači ali, ako se je izmera prispevka za vzdrževanje zvišala potom rekurza, je treba izdajati dodatna predpisila.

28. V tistih primerih, v katerih je politično okrajno oblastvo dolžno oddajati poštne nakaznice na pošto, da se realizujejo, in v katerih te nakaznice nimajo preženčnih podatkov s strani vojaškega krdela po določilih tega ukaza, naj okrajno oblastvo samo izpolni dotični predtisk na odrezku po poročilih vojaškega krdela ali zdravstvenega zavoda.

Tudi gledé dotičnih poštne nakaznic, ki jih oddajo politična okrajna oblastva, je poštne uradom naročeno dognati, ali so izpolnjeni preženčni podatki, preden jih vzprejmejo.

29. Poštne nakaznice, ki se ne morejo vročiti, predloži poštne urad namembnega kraja posamez računskemu oddelku za poštne predale II v trgovinskem ministrstvu in trgovinsko ministrstvo jih pošlje ministrstvu za deželno bran, ki ukrene, da se dožene naslov upravičenega prejemnika, da se realizuje poštna nakaznica.

30. Odločba političnega deželne oblastva v primeru rekurza je tudi tedaj končnoveljavna, to se pravi, da ni več pravnega pomočka v administrativnem postopku, ako ne gre za meritorno odločbo, temveč za odločbo pravdne vsebine, kakor se to zgodi na primer, kadar se rekurz zavrne za nedopustnega zaradi zamude roka ali, ker ni aktivne legitimacije.

31. Politično deželno oblastvo naj se, ako izda ugodno odločbo, pred njeno izdajo kratkim potom dogovori s finančnim deželnim oblastvom, tega pa ne izrazi v izdaji.

Gledé odvratanja zavlačevanj in gledé postopka, če se ne doseže soglasje, naj se zmislu primerno uporabljajo gori za odločbo prve instance postavljena pravila.

32. Poročilo je pri tem enako, kakor če se ni doseгло v točki 10 omenjeno soglasje med političnim in finančnim deželnim oblastvom, predloživši razpravni spis podati ministrstvu za deželno bran, ki izda končnoveljavno naročilo, poprašavši finančno ministrstvo.

33. Ako druga instanca prisodi ali zviša prispevek za vzdrževanje, naj ukrene politično okrajno

Klavzulo pristavi politično okrajno oblastvo.

Poštne nakaznice, ki se ne morejo vročiti.

Red instanc.

Vojaško krdelo pošlje predpisilo (vzorec B) nazaj.

Dodatno predpisilo.

oblastvo, da se predpiše pripadajoči znesek po spredaj stoječih določilih.

Cenzura.

34. Realizovana predpisila (vzorec *B*) naj predložijo politična okrajna oblastva z odrezki poštnih nakaznic vred in z eventualnimi prečrtanimi poštnimi nakaznicami s 5. dnem vsakega mesca političnim deželnim oblastvom, ki naj izvrše po svojih računskih oddelkih individualno cenzuro. Pri tej cenzuri je preskusiti, ali se je v predpisilu pravilno preračunil skupni prispevek za vzdrževanje in tedenski obroki po prisojenem vsakdanjem prispevku za vzdrževanje in ali se podatki predpisila ujemajo s podatki prišitih odrezkov, oziroma ne realiziranih poštnih nakaznic.

Priložba predpisil pri deželnih oblastvih.

35. Ako dojde političnemu deželnemu oblastvu opravljeni spis, ki se tiče izvršenega predpisila prispevka za vzdrževanje, bodisi za lastno uradno rabo, ali da ga predloži ministrstvu za deželno bran, je treba dognati, da je dano predpisilo z alegati vred, eventualno ga je dobiti od računskega oddelka, da se začasno priloži spisu.

K § 10.

1. Politična okrajna oblastva morajo v § 11 zakona z dne 30. marca 1888. l. (drž. zak. št. 33) oznamene bolniške blagajnice svojega uradnega

področja siliti, da podeljujejo svojim udom na njihovo od primera do primera stavljeno prošnjo pismena potrdila o mezdni podlagi njihovega zavarovanja in jim morajo predpisati podatke za besedilo dotičnih potrdil.

2. Pri tem je — prav tako, kakor za tiste primere, v katerih želi okrajno oblastvo dobiti o kakem prosilcu neposrednja pojasnila pri bolniški blagajnici — gledati na to, da se sme dati bolniškemu zavarovanju v podlago namesto običajne dnevne mezde tudi drug mezdni znesek (resnično mezdo, dogovorjene mezde razrede itd.) (§ 9:1 zakona o bolniškem zavarovanju), da pa ostane tudi v tem primeru za odmero prispevka za vzdrževanje mero-dajna vsakočasno določena običajna dnevna mezda (§ 3, odstavek 2 zakona).

Z ozirom na to okolnost se torej pojasnilo bolniške blagajnice ne sme glasiti, kateri mezdni znesek se je dal zavarovanju v podlago, temveč določiti je za dotično osebo merodajno kategorijo običajnih dnevnih mezd.

K § 12.

Ta ukaz dobi veljavo s 1. dnem marca 1910. l. Veljavno

Georgi s. r.

Pojasnila bolniških blagajnic.

Kolka prosto in brezplačno.

Vzorec A.

Podučilo zadaj.

Zglasitev

pravice do prispevka za vzdrževanje po zakonu z dne 21. julija 1908. l. (drž. zak. št. 141).

Podatki o tistem, ki je pozvan na orožno (službeno) vajo, oziroma na vojaško izučbo

Ime in priimek		Šarža
Opravilo		Vojaško krdelo
Sedanje redno bivališče (občina, natančni naslov stanovanja, okraj, dežela)		Naborni letnik
Bivališče 1. dne januarja tekočega leta		Številka lista glavne knjige
Datum rojstva (dan, mesec in leto)		na orožno vajo?
Ima domovinsko pravico v (občina, okraj, dežela)		na vojaško izučbo?
Ime delo(službo)dajnika		za dobo . . . . . dni
Predmet in kraj obrata		Sklicuje se po pozivnici
Oznamenilo bolniške blagajnice (ali je zadružna, okrajna bolniška blagajnica itd.)		v (kraj, dežela)
Sedež (naslov) bolniške blagajnice		k vojaškemu krdelu (zavodu)
		za (koledarski datum dneva, za katerega je sklican)
		od
		Pot, po kateri mora potovati
		v (na)
		čez

Podatki o tistih upravičenih svojcih (žena, zakonski in nezakonski otroci, bratje in sestre, stariši, ded in babica, praded in prababica), kojih vzdrževanje je bilo doslej v bistvenem odvisno od delovnega zasluga pozvanca

Ime in priimek	Razmerje sorodstva k pozvancu	Stan (samec, [samica], oženjen [omožena], vdovec [vdova])	Opravilo, pridobitek	Natančni naslov stanovanja	Ime, opravilo in bivališče otrokove matere pod 1, 2, 3 in 4 morda navedenih nezakonskih otrok pozvanca
1.					
2.					
3.					
4.					

Izmed oseb, imenovanih pod 1, 2, 3 in 4, oziroma njihovih zakonitih zastopnikov, določam naslednjo osebo, ki naj sprejema prispevek za vzdrževanje

Ime in priimek	Stan (samec [samica], oženjen [omožena], vdovec [vdova])	Opravilo	Natančni naslov stanovanja	Ako se imenuje tukaj več oseb za prejemnike plačila, je treba natančno navesti porazdelitveno merilo

Datum:

Podpis pozvanca:

P o d u č i l o .

Pravico do prispevka za vzdrževanje imajo svojci

1. avstrijskega državljana, ki se prišteva k neaktivnemu moštvu in ki je na podstavi poziva odrinil na orožno (službeno) vajo;

2. avstrijskega državljana, ki je na podstavi § 34 vojnega zakona (kakor vzdrževalec rodbine*) uvrščen v nadomestno reservo in je odrinil na vojaško izučbo, ako imajo ti svojci svoje redno bivališče v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, in ako je bilo njihovo vzdrževanje doslej v bistvenem odvisno od dohodka, ki ga je z delom zaslužil pozvanec. Za take svojce prihajajo zgolj v poštev zakonska žena, zakonski in nezakonski otroci, bratje in sestre in ascendentje (stariši, ded in babica, praded in prababica) pozvanca.

Pravice ni:

- a) ako dobiva pozvanec za dobo orožne vaje (vojaške izučbe) svojo plačo ali mezdo dalje ali ako iz kakega drugega razloga ne izgubi nič na svojem dohodku;
- b) ako je po osebnih razmerah pozvanca smatrati, da vzdrževanje svojcev, ki pridejo v poštev, ni v nevarnosti, če odrine k vojakom.

Prispevek za vzdrževanje gre vsem upravičenim svojcem skupaj le enkrat in znaša za vsak dan orožne vaje (vojaške izučbe) 50 odstotkov dnevne mezde navadnih delavcev, ki je običajna v tistem sodnem okraju, v čigar okolišu je pozvanec nazadnje delal; ako je delal pozvanec nazadnje v inozemstvu, na dan 1 krono.

Potezati se za pravico do prispevka za vzdrževanje je upravičen edinole pozvanec (torej ne svojci). Pravico, za katero se je moči potegniti ustno ali pismeno, je v interesu, da se prispevek za vzdrževanje izplača hitro in o pravem času, zglasiti pravočasno, t. j. čim prej po preje mu pozivnice s tem obrazcem na političnem okrajnem oblastvu pozvančevega bivališča (tisti, ki so delali nazadnje v inozemstvu, zglasé na domačem političnem okrajnem oblastvu).

Pozvanci, ki so prišli kakor vzdrževalci rodbine (§ 34 v. z.) v nadomestno reservo, morajo priložiti potrdilo, da se jim je priznala ta ugodnost, oziroma da traja dalje.

Ob ustni priglasitvi je predložiti pozivnico, vojaško (brambovsko) prehodnico in listino, ki dokazuje razmerje sorodstva in ki jo morda ima stranka v rokah.

V interesu, da se pospeši postopek, je tudi dobro, da dobi prosilec sam potrdilo bolniške blagajnice o svoji uvrstitvi v mezdni razred in ga predloži političnemu oblastvu hkratu z obrazcem zglasitve.

Pravica ugasne štiri tedne po končani orožni vaji (vojaški izučbi).

Pozvanec sam ni poklican sprejeti prispevek za vzdrževanje, temveč mora imenovati drugega prejemnika plačila, ki ga je vzeti iz kroga upravičenih oseb, oziroma njihovih zakonitih zastopnikov. Ako je sam zakoniti zastopnik, mora določiti zaupanja vredno, v bližini upravičencev stanujočo osebo, da sprejme prispevek za vzdrževanje, in mora to osebo naravnost obvestiti o tem.

O zglaseni pravici odloča politično okrajno oblastvo bivališča (pri pozvancih, ki so delali nazadnje v inozemstvu, domovinsko politično okrajno oblastvo). Izplačuje se tedensko.

Rekurze je vlagati na prvi stopnji in o njih odloča končno veljavno politično deželno oblastvo.

---

*) Svojeitistih, ki so iz kakega drugega razloga uvrščeni v nadomestno reservo in pozvani na vojaško izučbo, nimajo pravice do prispevka za vzdrževanje.

Vzorec C.

<p>Odrezek. Prejemnik ga lahko odreže.</p>	<p>Pečat oddajnega poštnege urada.</p>	<p>Pečat izdajajočega oblastva.</p>	<p>Predpisilo št. ..obrok K h</p>
<p>Pečat izdajajočega oblastva.</p>	<p>Poštna nakaznica na ..... K ..... h ..... K ..... h</p>	<p>Ime ..... Šarža ..... Vojaško krdelo ..... Naborni letnik ..... Št. lista glavne knjige ..... a) je bil prezentiran dne ..... b) še služi prezentno dne ..... c) je služil prezentno od dne ..... do vstetega dne .....</p>	<p>Pečat oddajnega poštnege urada.</p>
<p>Nakazani znesek ..... K ..... h Vojaški prispevek za vzdrževanje svojcev.</p>	<p>v ..... Ulica, hišna številka ..... zadnja pošta (dežela) .....</p>	<p>Vojaški prispevek za vzdrževanje. Pečat izdajajočega oblastva.</p>	<p>Štampilja in podpis poveljstva pododdelka.</p>
<p>Debelo obrobijene razpredelke naj izpolni izdajajoče oblastvo.</p>	<p>Sprejemna številka ..... Dan oddaje ..... Pečat okrajja ..... Podpis poštnege uradnika .....</p>	<p>Pečat oddajnega poštnege urada.</p>	<p>Podpis poštnege uradnika.</p>

NB. Zeleni natis, sprednja stran giloširana; format 12,5 × 26,5 cm.

Pečat izplačila.	Številka dnevnega računa.	Pis dostavnice.
<p style="text-align: center;">Da sem pravilno prejel nakazani znesek, potrjujem</p>		
Kraj	dne	19
Ime	Številka prihoda.	Pečat prihoda.

Vzorec D.

Poštne nakaznice o vojaških prispevkih za vzdrževanje je podal

dne

Pečat oddajnega poštnega urada.

Čelna številka seznamka.

Pečat okraja.

Tek. štev.	Sprejemna številka	na	v	Znesek		Opomnja
				K	h	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj Seilerstätte št. 24, tudi v letu 1910. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, maloruskem in slovenskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1910 državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštne prosto — 8 K.

Naročevati je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja samó, če se je plačala prej letna naročnina zanj, je ob enem naročilu priložiti zanj pripadajoči znesek; da se more hitro in brez pritožb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovišča povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobijo:

Letnik 1849. za	4 K 20 h	Letnik 1870. za	2 K 80 h	Letnik 1891. za	6 K — h
" 1850. "	10 " 50 "	" 1871. "	4 " — "	" 1892. "	10 " — "
" 1851. "	2 " 60 "	" 1872. "	6 " 40 "	" 1893. "	6 " — "
" 1852. "	5 " 20 "	" 1873. "	6 " 60 "	" 1894. "	6 " — "
" 1853. "	6 " 30 "	" 1874. "	4 " 60 "	" 1895. "	7 " — "
" 1854. "	8 " 40 "	" 1875. "	4 " — "	" 1896. "	7 " — "
" 1855. "	4 " 70 "	" 1876. "	3 " — "	" 1897. "	15 " — "
" 1856. "	4 " 90 "	" 1877. "	2 " — "	" 1898. "	6 " — "
" 1857. "	5 " 70 "	" 1878. "	4 " 60 "	" 1899. "	10 " — "
" 1858. "	4 " 80 "	" 1879. "	4 " 60 "	" 1900. "	7 " — "
" 1859. "	4 " — "	" 1880. "	4 " 40 "	" 1901. "	6 " — "
" 1860. "	3 " 40 "	" 1881. "	4 " 40 "	" 1902. "	7 " 50 "
" 1861. "	3 " — "	" 1882. "	6 " — "	" 1903. "	9 " — "
" 1862. "	2 " 80 "	" 1883. "	5 " — "	" 1904. "	5 " — "
" 1863. "	2 " 80 "	" 1884. "	5 " — "	" 1905. "	6 " — "
" 1864. "	2 " 80 "	" 1885. "	3 " 60 "	" 1906. "	12 " — "
" 1865. "	4 " — "	" 1886. "	4 " 60 "	" 1907. "	13 " — "
" 1866. "	4 " 40 "	" 1887. "	5 " — "	" 1908. "	9 " — "
" 1867. "	4 " — "	" 1888. "	8 " 40 "	" 1909. "	8 " 50 "
" 1868. "	4 " — "	" 1889. "	6 " — "		
" 1869. "	6 " — "	" 1890. "	5 " 40 "		

Posamezni letniki v drugih sedmih jezikih počenshi z l. 1870. se dobivajo po istih cenah, kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, in kosi nenemških izdaj najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III. okraj, Rennweg 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme samo proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej, in v izdajah ostalih sedmih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej popolnoma popolnjeni, se dobiva ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomankljive) letnike ter si liste urediti po tvarini.